

Először vizsgáljuk meg, hogy a gyökjel alatt álló tört milyen valós x -ekre lesz nagyobb vagy egyenlő, mint 0. Ez csak akkor lehet, ha mindkettő pozitív vagy negatív (a számláló lehet 0 is, a nevező viszont nem).

A számláló és a nevező is szorzattá alakítható:

$$x^2 + 2x - 3 = (x - 1)(x + 3),$$

$$x^2 - 2x - 3 = (x + 1)(x - 3).$$

Ha az ezekből adódó függvényeket ábrázoljuk, látható, hogy a megoldások csak a $(-\infty; -3]$, a $(-1; 1]$, illetve a $(3; \infty)$ intervallumokból kerülhetnek ki. Induláskor megengedhetjük, hogy a számláló 0 legyen, de mivel ekkor az egyenlet jobb oldala nem 0, ezért sem az $x = -3$, sem az $x = 1$ nem gyöke az egyenletnek.

Ezek után szorozzuk meg az egyenlet mindkét oldalát $(x^2 - 2x - 3)$ -mal.

Két eset lehetséges: ha negatív, illetve ha pozitív számmal szoroztunk. Vizsgáljuk részletesen először azt az esetet, amikor $x^2 - 2x - 3$ pozitív. Ekkor tudjuk, hogy $x > 3$, vagy $x < -1$. Beszorzás és rendezés után azt kapjuk, hogy:

$$(x^2 + 2x - 3)(x^2 - 2x - 3) - \sqrt{(x^2 + 2x - 3)(x^2 - 2x - 3)} - 2 = 0.$$

Legyen $a = \sqrt{(x^2 + 2x - 3)(x^2 - 2x - 3)}$. Így az egyenlet a következő lesz:

$$a^2 - a - 2 = 0.$$

Ennek gyökei: $a_1 = 2$ és $a_2 = -1$. A második gyök nem megfelelő, hiszen a gyökös kifejezés csak pozitív lehet. Ebből az következik, hogy $a^2 = 4$. Tehát a megoldandó egyenlet a következő lesz:

$$(x^2 + 2x - 3)(x^2 - 2x - 3) = 4.$$

Ha kibontjuk és 0-ra rendezzük az egyenletet azt kapjuk, hogy:

$$x^4 - 10x^2 + 5 = 0.$$

Ez x^2 -re másodfokú:

$$x_{1,2}^2 = 5 + 2\sqrt{5} \quad \text{és} \quad x_{3,4}^2 = 5 - 2\sqrt{5}.$$

Ezekből négy gyököt kapunk:

$$x_1 = \sqrt{5 + 2\sqrt{5}}, \quad x_2 = -\sqrt{5 + 2\sqrt{5}}, \quad x_3 = \sqrt{5 - 2\sqrt{5}}, \quad x_4 = -\sqrt{5 - 2\sqrt{5}}.$$

Közülük azonban csak kettő esik megfelelő intervallumba, így csak az $x_1 = \sqrt{5 + 2\sqrt{5}}$ és az $x_2 = -\sqrt{5 + 2\sqrt{5}}$ megoldásai az eredeti egyenletnek.

Most nézzük meg, mi történik akkor, ha a nevező, amivel szorzunk negatív. Mivel a gyökjel alatt pozitív szám (vagy 0) lehet, ezért az $x^2 + 2x - 3$ is negatív. Ekkor az egyenlet úgy néz ki, hogy (-1) -et kiemelve tudjuk az $(x^2 - 2x - 3)$ -at a gyökjel alá vinni:

$$(x^2 + 2x - 3)(x^2 - 2x - 3) + \sqrt{(x^2 + 2x - 3)(x^2 - 2x - 3)} - 2 = 0.$$

Így a gyökjel alatt két negatív szám szorzata áll, ami adhat újabb megoldásokat. Ismét új ismeretlent bevezetve: legyen $b = \sqrt{(x^2 + 2x - 3)(x^2 - 2x - 3)}$. A kapott egyenlet most

$$b^2 + b - 2 = 0.$$

Ennek pozitív megoldása csak $b = 1$ (a $b = -2$ értéket nem veheti fel a gyökös kifejezés). A megoldandó egyenlet az lesz, hogy:

$$x^4 - 10x^2 + 8 = 0.$$

Ezt x^2 -re megoldva kapjuk, hogy:

$$x_1^2 = 5 + \sqrt{17} \quad \text{és} \quad x_2^2 = 5 - \sqrt{17}.$$

Ebből azt a 4 gyököt kapjuk, hogy:

$$x_1 = \sqrt{5 + \sqrt{17}}, \quad x_2 = -\sqrt{5 + \sqrt{17}}, \quad x_3 = \sqrt{5 - \sqrt{17}}, \quad x_4 = -\sqrt{5 - \sqrt{17}}.$$

Ezek közül csak kettő esik megfelelő intervallumba, az $x_3 = \sqrt{5 - \sqrt{17}}$ és az $x_4 = -\sqrt{5 - \sqrt{17}}$.

Tehát az eredeti egyenletnek összesen 4 gyöke van:

$$x_1 = \sqrt{5 + 2\sqrt{5}}, \quad x_2 = -\sqrt{5 + 2\sqrt{5}}, \quad x_3 = \sqrt{5 - \sqrt{17}}, \quad x_4 = -\sqrt{5 - \sqrt{17}}.$$

Major Botond (Budapesti Fazekas M. Gyak. Ált. Isk. és Gimn., 11. évf.)
dolgozata alapján

Megjegyzés. A leggyakrabban előforduló hiba a dolgozatokban és általában is az, hogy azt a két megoldást is adó esetet figyelmen kívül hagyják, amikor mindkét másodfokú kifejezés negatív értéket vesz fel.